

HERALDISK TIDSSKRIFT

BIND 1 • NR 6 • 1962

Kampagnen mod atomvåben
Sven Tito Achen

SOCIETAS HERALDICA SCANDINAVICA

Heraldisk Selskab • Heraldinen Seura • Skjaldfræðafélagið

Heraldisk Selskap • Heraldiska Sällskapet

Kampagnen mod Atomvåben

DE FLESTE mennesker kender det mærke, et rune-lignende tegn i en cirkel, som ses nederst på denne side. Det bruges i Norden, i det øvrige Europa, og vistnok også andre steder i verden, og der er ingen tvivl om hvad, eller hvem, det står for: det repræsenterer deltagerne i *Kampagnen mod Atomvåben* og symboliserer modstanden mod kernevåben og kernevåbenforsøg.

Når man spørger om dette mærkes oprindelse, om hvad det betyder eller skal gengive, er der imidlertid tvivl. Skønt mærket ikke har været anvendt mere end nogle få år, er der åbenbart ingen som er rigtig klar over, hvorledes det er blevet til (kan det så undre, at våbenmærker fra 1200-tallet forbliver uopklarede?).

Nogle hævder, at mærket er et japansk tegn eller symbol. Dette lyder plausibelt, både med hensyn til mærkets udseende og funktion, men er vistnok alligevel ikke rigtigt. Der er da heller ingen som véd, hvad dette japanske symbol skulle symbolisere.

En anden forklaring går ud på, at »runen« er en stiliseret gengivelse af en person med skråt udad-rakte arme, en stilling som i det internationale arm-tegnsprog (semafor-alfabetet) skulle være signalet for »Nej!«. Men denne besnærende forklaring er også gal. Den pågælden-

de stilling bruges ganske vist, men betyder noget andet, nemlig »Træd an i hestesko-form«.

En tredje mulig udlægning er, at »runen« virkelig er en rune, den gamle R-rune, som skulle kunne angive gudesønnen og dem som anråbte ham, eller skulle kunne bruges som tegn for døden eller de faldne. Hele rune-symbolikken, som i forvejen var højst tvivlsom, blev imidlertid yderligere kompromitteret af nazisterne, og personlig kan jeg ikke fæste nogen som helst lid til en sådan forklaring.

En direkte henvendelse til Anti-atom Kampagnens kontor i København gav et fjerde svar, mere jordbundet og ikke rigtig logisk, men alligevel det hidtil mest overbevisende. Det går ud på følgende:

Kampagnens engelske navn er *Campaign for Nuclear Disarmament*. Dette forkortedes til CND, og disse tre bogstaver forenedes til et mærke, hvori C'et og D'et tilsammen udgjorde en cirkel med en lodret diameter-streg, og N'et ændredes til en Y-lignende figur, en stiliseret gengivelse af semafor-tegnet for N. Dette mærke så med andre ord ud som det nuværende mærke stillet på hovedet. Hvorfor man vendte op og ned på mærket, forklares med, at det i sin første skikkelse mindede for meget om automobilfabrikken Mercedes-Benz' kølerfigur. Dette sidste er lidet troligt, da »armene« i Mercedes' tredelte cirkel netop vender nedad, ikke opad. Er denne forklaring i det hele taget lidet inspirerende, er den til gengæld officiel, opgivet af arrangørerne af den engelske »moderkampagne«.

To sider af denne lille sag belyser heraldikken på en tankevækkende måde. For det første selve mærkets eksistens og dominerende rolle i Kampagnen; et yderligere eksempel på heraldikkens praktiske og psykiske nødvendighed. For det andet: hvor ligegyldigt det *kan* være, hvor et våbenmærke stammer fra. Selv en banal og konfus oprindelse kan resultere i et kønt og karakterfuldt mærke.

S. T. A.

Demonstranter i England 1959 med Kampagnens mærke på standere, skilte og bannere.

[DA] Dette materiale er beskyttet af ophavsret. Det kan downloades, lagres og udskrives til personlig brug og til ikke-kommerciel brug i forbindelse med undervisning og forskning. Bearbejdning, tilgængeliggørelse samt fremstilling af kopier er ellers kun tilladt i det omfang, der følger af lov eller aftale.

[NO] Dette materialet er beskyttet av opphavsrett. Det kan lastes ned, lagres og skrives ut for personlig bruk og for ikke-kommersiell bruk i forbindelse med undervisning og forskning. Bearbeidning, tilgjengeliggjøring og fremstilling av kopier er ellers bare tillatt i den grad som følger av lov eller avtale.

[SV] Detta material är skyddat av upphovsrätt. Det får laddas ned, sparas och skrivas ut för enskilt bruk samt för icke-kommersiellt bruk i samband med undervisning och forskning. Bearbetning, tillgängliggörande samt framställning av kopior är i övrigt bara tillåtet i den utsträckning som följer av lag eller avtal.

[EN] This material is protected by copyright. It may be downloaded, saved and printed for personal use and for non-commercial use in connection with teaching and research. Altering, making it available or producing copies is otherwise only permitted to the extent that follows from law or contract.